

**КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«УНІВЕРСИТЕТ СУЧАСНИХ ЗНАНЬ»**

Циклова комісія з загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВК 2.5 Практична стилістика та культура мови**

підготовка фахового молодшого бакалавра

освітньо-професійної програми Журналістика

спеціальність 061 Журналістика

Київ – 2022

Робочу програму з дисципліни Практична стилістика та культура мови для підготовки фахових молодших бакалаврів за освітньо-професійною програмою Журналістика спеціальності 061 Журналістика

Розробник: старший викладач - Битюк І.В.

Робочу програму затверджено на засіданні циклової комісії з загальноосвітніх та гуманітарних дисциплін

Протокол від «30» серпня 2022 року № 1

Голова циклової комісії Дяченко-Лисенко Л.М.
(підпис)

Розглянуто і рекомендовано до затвердження педагогічною радою коледжу

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Директор коледжу

Світлана ШВИДЧЕНКО

ЗМІСТ

1	Пояснювальна записка	4
2	Навчально-тематичний план дисципліни	5
3	Календарно-тематичний план дисципліни	6
4	Теми і плани лекційних занять	7
5	Теми і план семінарських занять	9
6	Теми і питання для самостійної роботи студентів	12
7	Методи активізації навчального процесу	13
8	Системи поточного та підсумкового контролю знань	13
9	Критерії оцінювання результатів навчання студентів	16
10	Література	17

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна ***«Практична стилістика та культура мови»*** - відноситься до списку вибіркових дисциплін і навчає студентів опановувати теоретичні знання щодо особливостей стилю української мови і практичні навички написання журналістських матеріалів згідно з нормами сучасної української мови, а також вміти використовувати всі її стилістичні можливості. У процесі навчання студенти знайомляться із сучасними тенденціями розвитку української мови, а також вчаться знаходити оптимальні засоби вираження думки і аргументовано відстоювати її в усному спілкуванні.

Мета : Подати стилістичну систему української мови в її довершенні, поліфункціональній формі, виробити вміння і навички, пов'язані з практичною стилістикою української мови.

Забезпечити засвоєння теоретичних знань і вироблення стійких практичних навичок з культури української мови.

Сприяти формуванню усвідомленої висококультурної національно-мовної особистості журналіста й фахівця з реклами та зв'язків з громадськістю.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Ознайомлення студентів з теоретичними основами стилістики та культури мовлення, націлити на дотримання стилістичних норм української мови, розвивати і вдосконалювати навички студентів у практичному використанні різних стилів мовлення, всього синонімічного та фразеологічного багатства української мови, її різноманітних виразних засобів, підготувати журналістів до роботи, пов'язаної з написанням різностильових текстів.

Процес вивчення дисципліни ВК 2.5 Практична стилістика та культура мови спрямований на застосування наступних компетентностей:

а) загальні компетентності (ЗК)

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 14. Здатність критично мислити.

б) спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1 Здатність застосовувати теоретичні знання в області журналістики, традиційні і сучасні культурно-мистецькі процеси і практики у власній професійній діяльності.

СК 3 Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК 8 Здатність здійснювати міжособистісну, соціальну та професійну комунікацію в процесі виконання професійних завдань.

СК 10 Здатність планувати та управляти процесом виконання журналістського завдання.

СК 13. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Очікувані результати навчання

РН 1 Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН 2 Знати загальні вимоги дотримання авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 5 Володіти державною мовою вільно, а іноземною мовою на рівні, необхідному для виконання професійних завдань.

РН 12 Застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для пошуку та аналізу необхідної інформації у вирішенні практичних проблем.

РН 17 Використовувати сучасні мовленнєві норми комунікативної ефективності в різних видах комунікації.

РН 19 Демонструвати навички командної роботи, міжособистісної, соціальної та переговорної взаємодії з іншими.

РН 24 Уникати неконструктивних комунікативних ситуацій, що можуть нашкодити професійній репутації та інтересам справи, раціонально діяти в конфліктних ситуаціях, шукаючи компромісів на основі професійних принципів та взаємної ділової вигоди.

2. Навчально-тематичний план дисципліни

№	Назва розділу	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Семінарські	Самостійні
1	Розділ 1. Функціональна стилістика та її місце у системі ЗМІ	38	12	10	16
2	Розділ 2. Стилістика мовних ресурсів і використання їхнього потенціалу у ЗМІ	32	14	14	24
Всього:		90	26	24	40

3. Календарно-тематичний план дисципліни

№	Назва розділів і тем	Кількість годин			
		Усього	Лекції	Семінарські	Самостійні
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Функціональна стилістика та її місце у системі ЗМІ					
1	Тема. Роль мови в житті людей і соціальна значущість мовної культури журналіста.	12	4	4	4
2	Тема. Стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Місце практичної стилістики в системі ЗМІ.	10	4	2	4
3	Тема. Основні поняття й категорії стилістики. Поняття функціонально-стильової єдності в журналістських текстах.	8	2	2	4
4	Тема. Стильова диференціація сучасної української літературної мови. Інформативно-впливова та соціально-оцінна функція публіцистичного стилю.	8	2	2	4
Розділ 2. Стилістика мовних ресурсів і використання їхнього потенціалу у ЗМІ					
5	Тема. Усне публічне спілкування. Форми усного публічного мовлення.	8	2	2	4
6	Тема. Стилістичний аспект індивідуального спілкування. Індивідуалізоване мовлення та його можливості.	8	2	2	4
7	Тема. Невербальні засоби спілкування. Універсальне і унікальне у невербальних засобах мовлення.	8	2	2	4
8	Тема. Редакційна практика граматичних засобів стилістики.	8	2	2	4
9	Тема. Стилістичні можливості синтаксису. Прості і складні речення в мові ЗМІ.	8	2	2	4
10	Тема. Мовновиразові засоби стилістики та їх використання в роботі журналіста.	12	4	4	4
Всього по дисципліні		90	26	24	40

4. Теми і плани лекційних занять

Розділ 1. Функціональна стилістика та її місце у системі ЗМІ

Лекція 1

Тема. Роль мови в житті людей і соціальна значущість мовної культури журналіста

План:

1. Мова як суспільне явище.
2. Загальнонародна та літературна мови.
3. Усна і писемна форми існування мови та особливості їх використання у ЗМІ.
4. Норми сучасної української літературної мови.
5. Роль ЗМІ у поширенні української літературної мови.
6. Функціонування мови як основа стилістики.

Лекція 2

Тема. Стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Місце практичної стилістики в системі ЗМІ

План:

1. Предмет, зміст і завдання стилістики як навчальної дисципліни.
2. Основні розділи стилістики. Питання щодо особливого стилістичного рівня української мови.
3. Значення стилістики як науки.
4. Становлення стилістики української мови як окремої мовознавчої дисципліни.
5. Стилістичний аспект дослідження української мови на сучасному етапі.
6. Стиль як основне поняття лінгвостилістики.

Лекція 3

Тема. Основні поняття й категорії стилістики. Поняття функціонально-стильової єдності в журналістських текстах.

План:

1. Основні поняття стилістики: стилістична структура мови, стилістичне значення, стилістична парадигма, стилістичне забарвлення, стильова риса, стилістема, стилістичні прийоми, стилістична помилка.
2. Стилістична норма та її функціонально-стильові різновиди.
3. Стиль, функціональний стиль. Функціонально-стильова сфера.
4. Розмовна функціонально-стильова сфера. Письмова функціонально-стильова сфера.
5. Поняття функціонально-стильової єдності в журналістських текстах.

Лекція 4

Тема. Стильова диференціація сучасної української літературної мови. Інформативно-впливова та соціально-оцінна функція публіцистичного стилю.

План:

1. Стиль як функціональний різновид літературної мови. Поняття функціонального стилю.
2. Класифікація функціональних стилів в історії української мови.

3. Інформативно-впливова та соціально-оцінна функція публіцистичного стилю.
4. Місце публіцистичного стилю в системі функціональних стилів літературної мови.
5. Взаємодія функціональних стилів у сучасній українській мові та специфіка їх використання у сучасних ЗМІ.

Розділ 2. Стилістика мовних ресурсів і використання їхнього потенціалу у ЗМІ

Лекція 5

Тема. Стилістична диференціація словникового складу української мови в журналістських текстах.

План:

1. Загальна характеристика словникового складу української мови.
2. Стилістичне розшарування лексики.
3. Використання в пресі лексики загальнозваженої та стилістично забарвленої.
4. Енциклопедичні та лінгвістичні словники, тлумачні словники, двомовні словники, словник іншомовних слів, орфографічний та орофоепічний словники та їх використання в журналістській практиці.
5. Стилістичні позначки в словниках як засіб орієнтування в доборі слова.

Лекція 6

Тема. Стилістичне використання багатозначних слів, омонімів, паронімів, синонімів, антонімів у практиці журналіста.

План:

1. Стилістичне використання багатозначних слів, омонімів, паронімів, синонімів, антонімів.
2. Види переносного вживання слова (мовна метафора, метонімія, синекдоха) та їх застосування в журналістських творах.
3. Застосування в мові ЗМІ лексичних і контекстуальних синонімів.
4. Словникові та контекстуальні антоніми в мові ЗМІ.
5. Іронія, антитеза, оксиморон у журналістських текстах.

Лекція 7

Тема. Стилістичне використання фразеологізмів у практиці ЗМІ.

План:

1. Стилістичне розшарування фразеологізмів.
2. Експресивно-емоційна роль фразеологізмів у ЗМІ.
3. Межі використання в мові ЗМІ фразеологізмів.
4. Стилістично виправдана трансформація фразеологізмів і їх невмотивована переробка (спотворення).
5. Способи «перекладу» фразеологічних одиниць з однієї мови на іншу.
6. Майстерність журналіста у використанні фразеологічних засобів.

Лекція 8

Тема. Журналістська практика граматичних засобів стилістики.

План:

1. Стилістичне використання засобів словотвору.
2. Афіксація з лексичного та стилістичного погляду.
3. Словоскладання й основоскладання в журналістських текстах.
4. Виражальні та емоційно-експресивні властивості словотвору.
5. Дотримання словотвірних норм у засобах масової інформації.
6. Стилістичне використання частин мови в продуктах мас-медіа.

Лекція 9

Тема. Стилістичні можливості синтаксису. Прості і складні речення в мові ЗМІ.

План:

1. Стилістичні можливості синтаксису. Просте і складне речення в стилістичному аспекті.
2. Синтаксичні синоніми та паралельні конструкції.
3. Порядок членів речення, його змістове, синтаксичне й стилістичне значення.
4. Використання прямої мови в у різних жанрах ЗМІ.
5. Стилістичні особливості прямої та непрямої мови в журналістських текстах.

Лекція 10

Тема. Мовновиразові засоби стилістики та їх використання в роботі журналіста.

План:

1. Формування стилістичних засобів словесної виразності.
2. Поняття тропів.
3. Епітет. Граматичне вираження епітетів.
4. Кольористичні епітети в художньому тексті. Порівняння, його види та способи вираження.
5. Синтаксична характеристика та стилістичні можливості фігур.
6. Використання тропів і фігур як засобу посилення емоційно-експресивних можливостей викладу медійного продукту.

5. Теми і плани семінарських занять

Розділ 1. Функціональна стилістика та її місце у системі ЗМІ

Семінарське заняття № 1

Тема. Основні поняття стилістики

План:

1. Стилістична норма. Поняття стилістичної помилки.
2. Образність. Експресія.
3. Стилістичне значення. Конотація. Колорит.
4. Стилістична парадигма. Стилістема.

Семінарське заняття № 2

Тема. Характеристика функціональних стилів української мови.

План:

1. Визначення функціонального стилю. Різні підходи до класифікації стилів.
2. Характеристика функціональних стилів української мови (сфера використання, основне призначення, підстилі, жанри, основні ознаки, основні мовні засоби).
3. Вивчення функціональних стилів української мови.

Семінарське заняття № 3

Тема. Фоностилістика

План:

1. Експресивні можливості звуків української мови.
2. Евфонія. Евфонічні чергування голосних.
3. Звукосимволізм. Ономатопи (звуконаслідування).
4. Звукові повтори (анафора, епіфора, алітерація, асонанс) і їх стилістичне використання.
5. Вивчення стилістичних засобів фонетики.

Семінарське заняття № 4

Тема. Стилістичні функції синонімів і антонімів

План:

1. Стилістичне навантаження слова і стилістично-функціональна диференціація лексичного складу української мови. Стилістично нейтральна й стилістично забарвлена лексика.
2. Синонімія – основне джерело засобів словесної образності та стилістичної виразності. Мовні й контекстуальні стилістичні синоніми. Внутрішньо-стильові й міжстильові синоніми.
3. Перифрази й евфемізми як компоненти синонімічного ряду, їх стилістичні функції.
4. Стилістичне використання загальномовних та контекстуальних антонімів.
5. Антонімічна градація, антитеза, прийом антонімічної іронії, епітет-оксиморон.
6. Вивчення стилістичних функцій синонімів і антонімів.

Семінарське заняття № 5

Тема. Стилістичне використання омонімів і паронімів

План:

1. Стилістичні можливості омонімів. Види омонімів.
2. Омоніми як матеріал для версифікацій і каламбурів.
3. Паронімія як стилістичний засіб і як вада тексту.
4. Парономазія (або паронімічна атракція).

Семінарське заняття № 6

Тема. Стилістичні функції лексичних засобів

План:

1. Лексика іншомовного походження зі стилістичного погляду (інтернаціоналізми, запозичення, старослов'янізми). Екзотизми, етнографізми, варваризми.
2. Номінативні та стилістичні функції неологізмів.
3. Застаріла лексика зі стилістичного погляду. Анахронізми.

Семінарське заняття № 7

Тема. Тропи

План:

1. Вчення про тропи. Системний характер тропіки.
2. Природа тропів та сфери їх творення.
3. Метафора. Механізм метафоризації. Граматичне вираження метафор.
4. Види метафор (метонімія, синекдоха, персоніфікація).

Семінарське заняття № 8

Тема. Фразеологія та її стилістичні можливості

План:

1. Стилістична класифікація фразеологізмів (книжні, фольклорні, розмовно-побутові, нейтральні).
2. Синонімія, антонімія, омонімія фразеологізмів.
3. Трансформація фразеологічних одиниць.
4. Стилістичні функції фразеологізмів.

Семінарське заняття № 9

Тема. Стилістичні функції словотворчих засобів

План:

1. Стилістичні властивості суфіксації.
2. Стилістичне навантаження префіксації.
3. Стилістичні функції осново складання, словоскладання і подвоєння слів.

Семінарське заняття № 10

Тема. Стилістичне використання іменників

План:

1. Стилістика категорії роду іменників.
2. Стилістичні особливості категорії числа іменника.
3. Стилістичні функції відмінкових форм іменника.
4. Стилістичне використання загальних і власних іменників.

6. Теми і питання для самостійної роботи студентів.

Тема 1 Стилістичне навантаження дієслів

План:

1. Стилістичне використання категорії способу дієслова.
2. Стилістичне навантаження категорії часу дієслова.
3. Стилістичні можливості особових форм дієслів.
4. Типові помилки в мовностилістичному використанні дієслів.

Тема 2 Стилістичне вживання прислівників

План:

1. Стилістичне навантаження прислівників.
2. Типові помилки в мовностилістичному використанні прислівників.

Тема 3 Стилістичні можливості службових частин мови і вигуку

План:

1. Стилістичне навантаження часток.
2. Стилістичні особливості прийменників і сполучників.
3. Стилістичне використання вигуків.

Тема 4 Стилістика модальних різновидів речення

План:

1. Стилістичні особливості розповідних речень.
2. Стилістика питальних, спонукальних і окличних речень.
3. Модальні різновиди речень у функціональних стилях.

Тема 5 Стилістичні можливості двоскладного речення

План:

1. Стилістичні особливості головних членів речення. Типові помилки в координації підмета і присудка.
2. Стилістичні функції другорядних членів речення.
3. Стилістичні властивості порядку слів у простому реченні. Типові помилки в стилістичному використанні порядку слів.

Тема 6 Стилістичні функції односкладних та неповних речень

План:

1. Стилістичні можливості означеного-особових, неозначеного-особових і узагальнено-особових речень.
2. Стилістика безособових та інфінітивних речень.
3. Стилістичні функції номінативних речень.
4. Стилістичні особливості неповних речень.

Тема 7 Стилістика речень з однорідними членами

План:

1. Стилістичні особливості речень з однорідними членами.
2. Типові помилки в стилістичному використання однорідних членів речення.
3. Вивчення виражальних можливостей речень з однорідними членами.

Тема 8 Стилістика речень з відокремленими членами

План:

1. Стилістичне вживання речень з відокремленими членами.
2. Типові помилки в стилістичному використання відокремлених членів речення.
3. Вивчення виражальних можливостей речень з відокремленими членами.

Тема 9 Стилістичні особливості речень із вставними та вставленими конструкціями і звертаннями

План:

1. Стилістичне вживання речень із вставними і вставленими словами, словосполученнями, реченнями.
2. Стилістика речень з непоширеними і поширеними звертаннями.
3. Вивчення виражальних можливостей речень із вставними і вставленими конструкціями і звертаннями.

Тема 10 Стилістичне використання складних речень

План:

1. Стилістичні особливості складносурядних і складнопідрядних речень.
2. Стилістичні можливості безсполучникового складного речення.
3. Вивчення виражальних можливостей складних речень.

7. Методи активізації навчального процесу

Класичні лекції, лекції проблемного характеру, лекції-бесіди, семінарські заняття, семінари-дискусії, реферування; повідомлення за темою (усна доповідь); розв'язування творчих завдань; виконання студентами завдань для самостійного опрацювання; індивідуальні консультації для студентів.

8. Система поточного та підсумкового контролю знань.

Поточний контроль: письмове або усне опитування, тести, індивідуальна або колективна презентація (представлення виконаного завдання); підготовка доповіді; перевірка конспекту; захист виконаних завдань.

Підсумковий контроль: залік.

Питання самоконтролю для підготовки до заліку

1. Стилістика як мовознавча дисципліна. Основні розділи стилістики.
2. Методи лінгвостилістичних досліджень.
3. Стиль як основне поняття лінгвостилістики.
4. Критерії вирізnenня самостійності функціональних стилів.
5. Норми сучасної української літературної мови. Роль засобів масової інформації в поширенні норм української літературної мови.

6. Диференційні ознаки наукового стилю сучасної української літературної мови.
7. Диференційні ознаки розмовного стилю сучасної української літературної мови.
8. Диференційні ознаки офіційно-ділового стилю сучасної української літературної мови.
9. Диференційні ознаки художнього стилю сучасної української літературної мови.
10. Диференційні ознаки публіцистичного стилю сучасної української літературної мови.
11. Диференційні ознаки конфесійного стилю і його жанрова своєрідність.
12. Основні жанри української епістолярії. Приватний лист у системі української епістолярії (особливості композиції, різновиди зачинів, закінчень, підписів, дописок).
13. Лексика української мови з погляду стилістичної диференціації.
14. Стилістичне значення мовної одиниці.
15. Стилістичне використання багатозначності та омонімії.
16. Паронімія як лексичне та стилістичне явище. Паронімія як вада тексту.
17. Синоніми в стилістичному аспекті. Можливості цього розряду лексики в різних стилях мови.
18. Евфемізми, перифрази та інші стилістичні фігури, що будуються на основі синонімії.
19. Антонімія як лексичне та стилістичне явище. Антоніми загальномовні та контекстуальні.
20. Антитеза, епітет-оксиморон та інші стилістичні фігури, що будуються на основі антонімії.
21. Групи лексики сучасної української мови за походженням. Інтернаціоналізми, запозичення, власне іншомовні слова, екзотизми, варваризми та їх стилістичні можливості.
22. Неологізми загальномовні й авторські. Причини появи, способи творення та стилістичні можливості.
23. Стилістичне використання застарілої лексики. Історизми й архаїзми в мові ЗМІ.
24. Термінологічна лексика в різних стилях мови.
25. Професіоналізми, їх типи, способи творення, можливості використання.
26. Жаргонізми й арготизми (зіставна характеристика), можливості вживання в окремих функціональних стилях.
27. Порівняльна характеристика розмовної та просторічної лексики. Її стилістичне використання.
28. Діалектизми в номінативній та стилістичній функції.
29. Народна етимологія. Стилістичні можливості внутрішньої форми слова в художніх, публіцистичних та наукових текстах.
30. Фразеологічні звороти за їх походженням та зв'язками. Використання фразеологізмів у різних стилях мови.
31. Контамінація фразеологізмів. Особливості відтворення фразеологічних зворотів у перекладах з однієї мови на іншу.

32. Номінативні функції фразеологізмів. Експресивно-емоційна роль фразеологізмів у ЗМІ.
33. Стилістичне використання категорії роду, числа. Стилістичні функції власних і загальних іменників.
34. Стилістичні функції ступенів порівняння, стягнених і нестягнених форм прикметників.
35. Стилістичне використання числівників.
36. Стилістичні можливості займенників.
37. Стилістичне використання дієслів.
38. Стилістичні функції словотворчих засобів.
39. Фонетичні засоби стилістики.
40. Стилістичні властивості порядку слів у реченні. Стилістична мета й виправданість інверсій.
41. Способи вираження підмета й присудка. Стилістичне використання координації підмета й присудка.
42. Синонімія прийменникових конструкцій. Варіанти відтворення українською мовою російських словосполучень з прийменниками «по», «при».
43. Стилістичні можливості складного речення.
44. Стилістичні функції однорідних членів речення. Принципи побудови ряду, сполучники, прийменники та узагальнювальні слова.
45. Поняття про відокремлення як стилістичне явище. Відокремлена прикладка в різних стилях мови.
46. Власне звертання й риторичне звертання. Особливості функціонування звертань у різних стилях мови.
47. Функції вставних слів у нехудожніх та художніх текстах. Вставлені конструкції в різних стилях мови.
48. Стилістичні фігури.
49. Способи передачі чужої мови в офіційно-ділових, наукових та публіцистичних текстах.
50. Період і його стилістичне використання. Види періоду.

9. Критерії оцінювання знань, вмінь, компетентностей здобувачів освіти з навчальної дисципліни»:

Бали / Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання
«Відмінно» / Високий	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом

«Добре» / Достатній	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач освіти виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач освіти активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усих відповідях – неточності, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.
«Задовільно» / Середній	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач освіти у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу. У практичних завданнях припущені несуттєві помилки.
«Незадовільно»/ Початковий	Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Здобувач освіти виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущені суттєві помилки.

10. Література

Основні рекомендовані джерела

1. Абрамович С.Д., Чікарьова М.Ю. Мовленнєва комунікація: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 472 с.
2. Бабич Н.Д. Практична стилістика і культура української мови. – Львів: Світ, 2003.
3. Волкотруб Г.Й. Стилістика ділової мови: Навчальний посібник. – К.: МАУП, 2002.
4. Губенко Л.Г. Ораторське мистецтво: практичний посібник. – К.: Парламентське видавництво, 2002.
5. Довідник з культури мови / За ред. С.Я. Єрмоленко. – К.: Вища школа, 2005.
6. Дудик П.С. Стилістика української мови. – К.: Академія, 2005.
7. Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво. – К., 2002.

8. Караванський С. Пошук українського слова, або боротьба за національне "я". – К., 2001.
9. Кравець Л. Стилістика сучасної української мови (лексика і фразеологія): Збірник вправ. – К., 2002.
10. Мазурик Д. Нове в українській лексиці. – Львів, 2002.
11. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К.: Вища школа, 2003.
12. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилістика української мови. – К.: Вища школа, 2003.
13. Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови. – Тернопіль: Навчальна книга "Богдан", 2000.
14. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів, 2001.
15. Сербенська О.А. Культура усного мовлення. Практикум: Навчальний посібник. – К., 2004.
16. Струганець Любов. Динаміка лексичних норм української літературної мови ХХст. Тернопіль, 2002.
17. Українська мова. Енциклопедія. – К.: Видавництво «Українська енциклопедія ім. М.П.Бажана», 2000.
18. Яворська Г. Прескриптивна лінгвістика як дискурс. Мова. Культура. Влада. К., 2002.

Додаткова

1. Деравчук С. Функціонально-семантичний статус епітетів у конфесійному стилі // Дивослово. – 2003. – № 1. – С. 17 – 19.
2. Єрмоленко С. Я. Лінгвостилістика: основні поняття, напрями й методи дослідження // Мовознавство. – 2005. – № 3-4. – С. 112 – 125.
3. Мацько Л. Українська мова в кінці ХХ ст. (Зміни в лексиці) // Дивослово. – 2000. – № 4. – С. 15 – 20.
4. Мацько Л., Сидоренко О. Мовотворчість Лесі Українки // Дивослово. – 2002. – № 3. – С. 14 – 16.
5. Павлова І. Лексика конфесійного стилю // Дивослово. – 2001. – № 1. – С. 18 – 23.
6. Тараненко О. О. Колоквіалізація, субстандартизація та вульгаризація як характерні явища стилістики сучасної української мови (з кінця 1980-х рр.) // Мовознавство. – 2002. – № 4-5. – С. 33 – 39.
7. 14. Шевченко Л. Л. Біблія і становлення української літературної мови // Мовознавство. – 2004. – № 5-6. – С. 56 – 61.